



Nr. 37 - 2. årg.

Fredag, 6. april 1945

HERREFOLKET.

De britiske offiserer foretok nylig en inspeksjonstur i de tyske tilfangeleirene i Krefeld, og en reporter som var med har fortalt om turon.

Byene har svære dimensjoner: de kan ta i mot 15.000 personer og har bl. a. store sykkehussavdeling og store ventilasjonsanlegg. Alle tyske politifolk og soldater var dratt avgående to dager før de allerede rykket inn i byene, og hadde for sikkerhets skyld tett med seg lagrene av råringsmidler fra tilfangeleirene. De inspeksjonene kom, bodde omkring 4000 tyskere i rommene, og nye flokker av flyktninger ankom stadig. Straks offiserene viste seg, reiste tyskerne seg i hundrevis for å se på sine besetters - en mengde av stillrende byns mitte da over alt. Kvinnene reagerte enten å se på dem, eller sto der med hængende skuldre og en underdanig mine, men i ansiktet til kvinnene kunne en lese en mer komplisert reaksjon, en blanding av hat, frykt og fortvilelse, glupsk usjokkethet, sinne. Alle byene fikk i halvåret noe spåkælesaktig over seg, og med en stork følelse av lotteise gikk inspeksjonstroppen opp i dagslyset igjen. Hundrevis og etter hundrevis av mennesker er i det siste tiår blitt inspisert av offiserer fra det tredje rike; tusenvis av byer har vært rettet mot dem i konsentrasjonsleirernes brakkor, i dødstrafikkens gasskammer, fra vognerne i tog som i natten har trafikkert det tyske jernbanenett under botegnningen Brandot transport. Hat og frykt har stått å lese i blikkene, avsky og korpse skrekke. Kanskje har de uttrykt resignasjon overfor en uforståelig skjebne, men ikke noe vitnesbyrd som har nådd verden utenfor skrekkevaldet, har hatt en underdanighet.

Og likevel er det underdanighet undertrykkerne har villt oppnå. Seieren betydde her vreden over verden, og i sammenheng med det, var prisen høy. Om den faller ned og tilber meg, skal jeg gi dere alt dette, lovet det syvende århundres frister og viste til all verdens herlighets. Ingen visste bedre enn han at hans makt bleit og holdent lå i hendene på den søt underdanig blyde seg for ham. Middelet for å oppnå og beholds makten var å gi litt av dens sidde til hver av dem, til herrefolket selv. Makt fikk de for kort tid, men det var målert i begrepet. Individuer og nasjoner kunne tvinges på kno, men ingen kunne tvinge blikkene til underdanighet. Og når det tredje rike vektler og folket tvinges ned i katalombene, bærer det med seg en visshet som er prentet inn i dem gjennom år av ledere og partikoryllere, gjennom presse og radio: Det tilkommer en seierherre å møtes med underdanighet. Viljeiløst avspeiler reaksjonen seg i blikkede, uten motstand yter de nå den tribut det aldri er lykkes dem å avtvinge andre.

En liten flokk menn av seierherrene gjør sin runde, fulgt av kuede bilde fra hundrevis av byer. Ingen av dem følger maktens sidde. Synet beviser dem, og de skynder seg ut for å få frisk luft.

FRA DET BEFRIDDE NORGE.

Forsynings- og gjenoppbyggingsminister Anders Frihagen er kommet til Stockholm etter å ha oppholdt seg en tid i det befriete Norge. Han har uttalt, at en noen uker er ishavsvelen igjen brukbar; den er reparert i forenert tempo etter tyskernes ødeløggelse. Mens går bilene på isen over elvene og over Enaresjøen. Dette betyr at svenske og finske byggetmaterieler kan sendes til Nord-Norge. Bollyngtoden er nemlig det alt overbyggende problem. Opptil 12-14 personer må bo i et og samme rom.

Tyskerne har med alle midler forsøkt å hindre enhver hjelp til Nord-Norge, men alle konvoyer er kommet vel i havn med sin dyre last. En av de første skipsforførte med seg et stort antall biler, så alle forsyningene hurtig kan fordeles fra Kirkenes og rundt om i distriktene. Befolkningen virker nå tilfreds, og særlig var glæden stor over kaffen og tobakken, den siste ble faktisk verdsett høyere enn hvitt brød. Omkring 100 båter ble reddet unna for tyskerne, de fleste dessverre små. I havnen på Kirkenes ettkker mesteparten av vannet, og bortover stranden ligger overalt rebåtene hugget i stykker - det var det siste tyskerne gjorde før de flyktet. Fiske kan ikke drives i normal utstrekning, men en klarer seg til husbehov. De øskedriske ledningene og telefonnett settet hurtig i stand og det har hatt stor betydning for gjenoppbyggingsarbeidet. Tyskerne har ikke forsømt å brenne alle arkiver, folkeregistre, manntall o.s.v., så administrasjonen har måtte begynne på bor bekk. Kurngjeringer og skriftlige meddelelser lå imidlertid ferdige i England og kunne straks spres blant befolkningen. Derfor søner man fremdeles en avis, så det som snart må skaffes er et artstrykkeri og det må settes en redaksjon på bene, slik at det kan skapes kontakt mellom myndighetene og befolkningen. Nå og da kommer de voldsomste rykter i omlopp og rykterakerlet kan bare en opplyst presse komme til livs. Skoleundervisningen er kommet igang i Vardø og Vadsø, men på de andre stedene finnes ingen skolehus; de ble brant av tyskerne. De fleste kirker er også brant. Forholdet mellom nordmenn og russere er utmerket. Behandlingen av quislingene er helt overlatt til de norske myndigheter. De er under rettsforfølgning helt etter loven.

JAPANERE UNDER JORDEN.

Liksom alle diktaturer har den japanske stukt å skjule for omverdenen at den har en motstandsbevegelse å bekjempe. Siden januar f.å. har de japanske antifascistene vært organisert i et japansk befrielsesforbunn, Nihon Jimin Kaiho Rosai, med sete i Yonan i den klassiske provinsen Shensi. Mange av medlemmene er krigsfanger eller desertører fra den japanske armeen, og det nærmeste målet for bevegelsen er å styrte den japanske militarismen, for siden å skape en demokratisk stat i Japan. Det japanske befrielsesforbunnet er ikke det første vitnesbyrdet på en organisert japansk opposisjon; i realiteten er det bare en ny gren av det japanske forbunnet for kamp mot krigen, Nihonjin Hanson Domei, som ble dannet allerede 1939. Befrielsesbevegelsens første oppgave nå under krigen er å føre "psykologisk krig" mot de japanske soldatene. Man søker å påvirke dem ved radioutsendinger, ved å smugle inn brev til dem o.s.v. Den største gruppen arbeider i trakter hvor kinesernes & arme opererer, og de kineserne i disse trakter har kontrollen over større deler av området rundt de byene som er besatt av japanerne, har det vært forholdsvis lett å blant å smugle motstandspenn inn gjennom de japanske linjene. Befrielsesforbunnet leverer et krigen finans i kapitalistenes og monopolenes interesse, og det vil få slutt på militarismen og på den politiske og økonomiske feodalismen i Japan. De gjør imidlertid ingen fordringer på makten i Japan etter krigen, og angriper ikke keiserens stilling.

Lederen for befrielsesbevegelsen er Okano Susumu, som allerede før krigen var leder for en av Japans første fagforeninger. Han var med på å danne det kommunistiske partiet i Japan i 1922. Han var virksom i Japan helt til 1943, da han kom til Yonan over Sovjetunionen, Tientsin og Peiping.

Det utrettes på vestfronten det rone under av skyldte og logekunst. En hirt srot her 9 av 10 sjener til 3 bli medet avt kon fort kan bli tatt under behandlig, og da kirurger og sykhus riler pjen kn bak frontlinjen, har han alle mulighetene. Siden invasjonalegen har frontidrettene forsett over 40.000 store operasjonene, og reddet flere liv om i noe tidligere folktog, 70 % av store skade i ruge og ferner er heleredet, og sans brystskader under forrige krig vanligvis var dødelige, blir nå 9 av 10 som når operasjonstidpunktet reddet. Ved medisinske er dødeligheten også meget liten. Dødt 95,22 grader og.

Nord på riler gager ikke tyskerne. Det holder på å gå slik som den amerikanske fortetter Steinbeck har skrevet. Flåte har erobret flumpiret. De tyske flåter blir i land og på land sitende fast i den sørlige massen, og hyrdene i en forellan og lever. Blir det bare verne. Vedtsnorming kan ta riler, og de riler, igjen ta riler og på rett skyte det betyr igjen tigg for utsett av kaper, konforlater og "fransesenter og uvegertig nær og nær fast i sine egne klæringer. De siste rildinger fra Norge forteller om sadistiske valdrus og fader, om "vitendepelig" briser, og om mest bestialske handlinger om kan fiske egg. Et skoleer ikke forberedt. Det skoleer har for ikke forberedt som i de andre større antall blir sendt til Tyskland, og det skoleer ikke på landene, selv om en rilde av den i det siste er falt som offer for det tyske "rettrindat".

Uy for Norge Stenk iaktatt forring har foreslått å starte en hjelpekorps av under forret: Byrk for forger. Forslaget går ut på at alle norske kare i Sverige skal oppfordres til å sette poteter på et skottra stykk jord og sende avkastningen til Norge. 12. mai anordner kjøpmennene over hele Sverige en stor innsamling til den svenske forges hjelpekorps. Det alle forordninger som tidligere skal avsluttes med 5. august.

"Tilleg" forteller den norske Journalist Ivan Viken, redaktør av den fri Finnmarks-avisen "Folkebladet", om hvordan det mestligste Norge i gjen høyreger å leve på. Orden og planmessig er nå skapt av det forfordelige visvar som nå stender i gjen stift til innen forvaltningen i Finnmark. Grunnlaget for et statlig norsk forvaltningssystem ble lagt av de lokale myndigheter i samspill med forordene lovlige regjering, og i dag fungerer forordene på samme måte som i gamle dager. De kore for til å nå fulle igjen, av varer som ikke fantes under okkupasjonen, og selvsagt den mest avledede steder er det opprettet regellos sig busforordene. Russene var det store epokeviser tyskerne prøvde å erstatte oss med, men de har ei klarett utrett oss, og hvor underlig det enn kan høres for, nå stender en avordet til den sangeit som vi kan omise det. Russene ble enot sag ikke i norske anti-gesder.

GEORGES NYTT

Tre SS-menn ringta ferder på los av gamle ferdar her i Oslo. Da hun tuklet over brøt de av sinne i fullbåten, trekket ned seg noen penger og noen pakker sigaretter og forevante.

Fergen "Pausapath" som tidligere trafikkerte mellom Schantz og Trelleborg, har kommet til Oslo fastet med V-bomben. Disse er trancharterb videre med jernbane til Sveriges antagelig Stewanger. Her skal det være bygget utskytningbase for krigs.

Det er nationen avlyttet et hindrings med oppføring i viderbruk i Svalbar. Det var i midlerid angre av de innkaldte som ikke måtte forslipig er nærtare i storke tvil om hva de skal gjøre med den som svikter. Fra Eidsvold meldes det at hinden forleden hentet dem som hadde unnlatt å møte til viderkursen.

Som tidligere må det gikke det hardt ut over lokomotivtrafikk på Slet. Det fulle igste tapet der var kanskje ødelagget sen av en justerings- og reparasjonsvogn for det elektriske Tredningsslett i Oslo. Det strikt fantes det bare to slike vogner og nå vil de være gub bruk for den de Technisnettet som kjent ble belagt flere steder mellom Is og Korrsjø.

Vestfronten. Amerikanske styrker under Montgomerys overkommando har gått over den brede elv Moser i nærheten av Osnabrück og NV for Hannover. Det meldes at styrkene måtte forholde seg svak motstand og at framrykningen fortsetter, bl.a. i retning Brunen. Etter inntagelsen av Osnabrück har flyvorne styrker rykket fra 55 km og nådd utkanten av Minden, hvor de har fått samarbeid med panseravdelinger fra 9. arme, som holder en lang strekning på vestsiden av Moser SV for Hannover. Styrker har satt over Moser-Lesensalen, 10 km N for Minden. Andre framkutte amerikanske panseravdelinger har nådd Moser på flere steder. Det meldes at tyskerne har sprengt flere bruer. Langer V har blitt utsatt under sin framrykning mot Zuidersiden, nådd Wipig. I grenseregioner mellom Tyskland og Nederland har allierte styrker gått over Ens, og rykker fram i retning Eiden. Allierte styrker står langs floden Rhinen rett i mot Arnhem. Det meldes at 9. amerikanske arme nå består under 12. vagngruppe, d.v.s. at Montgomery kan ofre seg helt for nordfronten. Fra Ruhrområdet meldes det at amerikanske styrker rykker mot Dortmund og at det frendes kjøpes i dem. De innringede styrker trekkes sammen fra 9 og 8. Langer Oer Kassel rensert, og det meldes at Paulus styrker SV for Kassel har gått inn i Mühlhausen etter å ha erobret Götting, og at han rykker gjennom Mühlengen på bred front. En styrkeleder med Eintracht S for Gotha er blitt erobret 3. amerikanske arme alene har tatt 16.000 fanger på sydensfronten har franske styrker tatt Karlsruhe og står 40 km N for Stuttgart. 23.800 fanger ble tatt på vestfronten tirsdag. I følge de siste meldinger er Würzburg nå på amerikanernes hender, men om amerikanernes bevegelse videre østover fra Würzburg meldes det ikke oppiig tidet.

Østfronten. Russene står 8 km fra Wiers sentrum. Wiener Neustadt ble tatt tirsdag og russiske styrker kjemper i Somerringskalet. Bratislava er innrett til tross for heftig tysk motstand. Russene har trent gjennom de nordre Karpaten og elva March er nå den eneste naturlige hindring. Andre russiske styrker har brutt videre gjennom nordre Jugoslavia og inn i grenseområdet til Øst-Tyrkia. Tyske telegrammer melder at russene står 50 km fra Beograd, men dette er ikke bekreftet fra Moskva. Det meldes at to østtyrkiske bataljoner kjemper sammen med marskalk Titos styrker. Etter at Moskva media tidligere har oppfordret til en befolkning til å reise seg mot nazifolke er det nå sendt en lignende oppfordring til Berlin. Men står først på listen, heter det, men Berlin løper ikke til å vente lenge. Det gjelder nå eller aldri.

Den russiske regjering har oppsagt neutralitetspakten med Japan. Den japanske regjering er gått av.

Italia. 8. arme har konsolidert sine stillinger mellom Lago Comacino og havet.

Flyangrep. Et kommando fra det britiske marinedepartement melder at britiske fly onsdag angrep angrep 4 forsyningskip og 3 eskortaskip utenfor Kissingfjord. Et forsyningskip ble senket, to andre forsyningskip og et eskortaskip ble skadet. Beskrivelsen fly spilte onsdag aften et tysk handelskip i brand i Ardalsfjord. 1.200 amerikanske bombefly angrep onsdag våpene og jernbaner i Syd-Tyskland. Natt til torsdag angrep britiske fly utjevnings i Wiersburg og Harburg. Mosquitos var over Berlin. Norge. I Moss har det vært et dramatisk sammenstøt mellom tyskerne og de norske fjernstyrker. Tyskerne hadde etter hvert fått tak i antal våpen som var sluppet ned med fallsejorn og kvinnene var lagret i Moss. Lagret ble angrepet av Hjemmestykker som benyttet tåregass mot vaktbataljonen og derpå erobret og fjernet våpene.

Østen. Amerikanske flygende festninger har angrepet mål i Tokio.

Nor. ca. 2 millioner menn fra sautlige nasjoner ble drept i krigen i 1944. 317 millioner fra de allierte, USA har drept 145.000, Storbritannia 125.000, Russland 550.000, Kina 50.000 og Frankrike ca. 15.000 menn. Tyskland berettes å ha drept 800.000, Japan 350.000, 400.000 og aksedobantene sammenlagt ca. 100.000 menn. De amerikanske tapene var ca. 5 ganger større enn i 1913.